

เบ็ดเตล็ด

ผู้วิจัย : วิทยา สุจริตชนารักษ์ และ พุทธิสาณ ชุมพล, หม่อมราชวงศ์

ชื่อเรื่อง : การประเมินผลงานลูกเสือชาวบ้านในเขตจังหวัดภาคกลาง

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนมูลนิธิลูกเสือชาวบ้าน

ปีงบประมาณ : ๒๕๒๗ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๒๗ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยนี้มุ่งประเมินผลงานของลูกเสือชาวบ้าน(ลสชบ.)ในภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพฯ) ข้อมูลที่ใช้ประเมินผล ได้มาจากการตอบแบบสอบถามของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของลูกเสือชาวบ้าน ๔ กลุ่ม ได้แก่ ๑) ผู้ที่เคยผ่านการอบรมเป็นลูกเสือชาวบ้าน ๒) วิทยากรที่อบรม ลูกเสือชาวบ้าน ๓) ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือชาวบ้าน (ผู้ว่าฯ รองผู้ว่าฯ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และตำรวจตระเวนชายแดน) ๔) ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำ ลูกเสือชาวบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระ ครู ผู้ช่วยเหลือกิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน และคนทั่วไป

ผลการประเมินสรุปได้ว่า ความคิดเห็นจากบุคคลทั้ง ๔ กลุ่มมีทั้งในแง่บวกและในแง่ลบ ในแง่บวกมีประเด็นที่เด่นคือ (๑) ลูกเสือชาวบ้านสามารถสร้างพลังให้แก่สังคมได้เฉพาะในเรื่องความสามัคคี ความร่วมแรงร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (๒) ลูกเสือชาวบ้านเป็นแบบอย่างในสังคมเรื่องการทำประโยชน์ การสร้างความเจริญและเสียสละให้แก่ชุมชน (๓) ลูกเสือชาวบ้าน ไม่มีการแบ่งเขาแบ่งเรา (๔) ลูกเสือชาวบ้าน ช่วยพัฒนาบุคคล โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

สำหรับความเห็นในแง่ลบ มีประเด็นที่เด่นคือ (๑) คนทั่วไปไม่เข้าใจนโยบายของลูกเสือชาวบ้าน (๒) มีปัญหาเรื่องวิธีดำเนินการ กล่าวคือไม่ชัดเจนเรื่องกิจกรรมหลัก และไม่มีความคิดใหม่ (๓) ผู้เข้าอบรมมีภาระทางการเงิน (๔) ในการอบรมไม่มีความกระตือรือร้น ทุกคนทำไปตามหน้าที่เท่านั้น

ผู้วิจัยสรุปว่าบุคคลทั้ง ๔ กลุ่ม เห็นว่าการอบรมลูกเสือชาวบ้านควรดำเนินงานต่อไป ถึงแม้จะมีปัญหาบ้างก็ตาม

คำสำคัญ (Keyword) : การประเมินผลงาน, ลูกเสือชาวบ้าน, ภาคกลาง, การอบรม

ผู้วิจัย : มณฑิรา ตันท์เกยูร และ โสภิต ธรรมอารี

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาสมุนไพรไทยด้านสาธารณสุขสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนเพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ

ปีงบประมาณ : ๒๕๒๔ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๒๔ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลงานที่เกี่ยวกับสมุนไพรทั้งหมด และวิเคราะห์การพัฒนาสมุนไพรในประเทศไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (มีเล่ม ๑ และ เล่ม ๒) ผู้วิจัยให้คำจำกัดความคำว่า “สมุนไพร” ว่ายาที่ได้มาจากพืช สัตว์ แร่ธาตุ จากธรรมชาติที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้างภายใน และสามารถนำมาใช้เป็นยารักษาโรคต่างๆ และบำรุงร่างกายได้

คำสำคัญ (Keyword) : สมุนไพรไทย, สาธารณสุขไทย, สมัยรัตนโกสินทร์

ผู้วิจัย : อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

ชื่อเรื่อง : การวิเคราะห์หลักสูตรและรายวิชาด้านไทยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.)

ปีงบประมาณ : ๒๕๔๓ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๔๔ **ปีที่พิมพ์ :-**

สาระสังเขป (Abstract) :

การสอนเรื่องไทยให้แก่เยาวชนไทย เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และซาบซึ้งในคุณค่าของความเป็นไทยเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในยุคโลกาภิวัตน์เช่นปัจจุบัน แต่ไม่มีผู้ใดทราบข้อเท็จจริงว่าในปัจจุบันมีการสอนเรื่องไทยอย่างเป็นทางการในสถาบันการศึกษาของไทยมากน้อยเพียงใด งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจหลักสูตรและรายวิชาที่สอนเกี่ยวกับไทยทุกรูปแบบในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด (๑๓๕ แห่ง) ในประเทศไทย และวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของหลักสูตรและรายวิชาดังกล่าวว่าเป็นแบบบูรณาการหรือแยกส่วนเป็นเชิงอนุรักษ์หรือเชิงวิพากษ์ และครอบคลุมไทยศึกษาด้านใดบ้าง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า สถาบันเกือบทั้งหมดมีการสอนเรื่องไทยในรูปแบบใหญ่ๆ ๒ รูปแบบ คือ ๑) สอนในรูปหลักสูตรไทยศึกษาโดยเฉพาะ และ ๒) สอนในรูปของรายวิชา

ในด้านการสอนเรื่องไทยในรูปหลักสูตรไทยศึกษาโดยเฉพาะ ผู้วิจัยพบว่าทั้งหมดมีเพียง ๑๓ หลักสูตร แบ่งเป็นหลักสูตรวิชาโท และหลักสูตรวิชาเอกหรือวิชาเฉพาะ ซึ่งมีทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก แต่ระดับปริญญาโทมีมากที่สุด หลักสูตรดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นแบบบูรณาการ

ส่วนการสอนเรื่องไทยในรูปของรายวิชานั้น พบว่ามี ๓ รูปแบบใหญ่ ๆ คือ ๑) รายวิชาที่มีชื่อว่า “ไทยศึกษา” โดยเฉพาะ ซึ่งพบจำนวนน้อยมาก คือเพียง ๑๑ รายวิชาเท่านั้นในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศไทย ๒) รายวิชาในสาขาวิชาต่างๆที่มีคำว่า “ไทย” ในชื่อรายวิชา พบในสถาบันเกือบทั้งหมด เช่น การเมืองการปกครองของไทย ระบบครอบครัวไทย ฯลฯ ๓) รายวิชาที่ไม่ระบุคำว่า “ไทย” ในชื่อรายวิชาแต่มีเนื้อหาเกี่ยวกับไทย ซึ่งพบจำนวนมากและในทุกสถาบัน เช่น พระพุทธศาสนา สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ฯลฯ ในแง่เนื้อหาของรายวิชา พบว่ารายวิชาส่วนใหญ่มุ่งสอนเรื่องไทยในเชิงอนุรักษ์มากกว่าเชิงวิพากษ์ และเน้นไทยดั้งเดิมตามประเพณีที่ถูกต้องมากกว่าไทยสมัยใหม่หรือที่เบี่ยงเบน แต่ทั้งนี้การเน้นเรื่องไทยจะมากหรือน้อยยังขึ้นอยู่กับสาขาวิชา ความเก่าแก่ของสถาบัน และที่ตั้งของสถาบันด้วย

คำสำคัญ (Keyword) : หลักสูตร, ไทยศึกษา -- การเรียนการสอน, การศึกษาระดับอุดมศึกษา, การศึกษาในประเทศไทย, สถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัย : ปิยนาด บุนนาค และ พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล

ชื่อเรื่อง : จันทบุรี และตราด : กรณีพิพาทระหว่างไทยกับฝรั่งเศส (พ.ศ. ๒๔๓๖ - ๒๔๕๐)

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนโครงการวิจัยไทยศึกษา

ปีงบประมาณ : ๒๕๒๗ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๒๗ ปีที่พิมพ์ :-

สาระสังเขป (Abstract) :

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยเรื่องนี้มุ่งที่จะศึกษาความเป็นมาและสภาพการณ์ของเมืองจันทบุรีและเมืองตราดในช่วงสมัยที่อยู่ในความยึดครองของกองทหารฝรั่งเศส ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๓๖ - พ.ศ. ๒๔๕๐ โดยแบ่งออกเป็น ๓ บท คือ บทที่ ๑ เกี่ยวกับความเป็นมาของเมืองจันทบุรี และการยึดครองของฝรั่งเศส บทที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องการเจรจาและการถอนทหารฝรั่งเศสออกจากเมืองจันทบุรี และบทที่ ๓ เกี่ยวกับความเป็นมาของเมืองตราดและการยึดครองของฝรั่งเศส

ผลการศึกษาพบว่าฝรั่งเศสยึดครองเมืองจันทบุรีก่อนระหว่าง พ.ศ. ๒๔๓๖ - พ.ศ. ๒๔๔๗ หลังจากนั้นจึงยึดครองเมืองตราดแทนจนถึง พ.ศ. ๒๔๕๐ การยึดครองเมืองทั้งสองนี้ก็เพื่อเป็นหลักทรัพยค้ำประกันจนกว่าไทยจะปฏิบัติตามสัญญาและอนุสัญญานับลงวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๖ ซึ่งรัฐบาลไทยทำกับฝรั่งเศสภายหลังวิกฤตการณ์ ร.ศ. ๑๑๒ และจนกว่าจะเกิดความสงบเรียบร้อยทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวาของแม่น้ำโขงในระยะ ๒๕ กิโลเมตร อย่างไรก็ตามการยึดครองเมืองทั้งสองนี้เป็นการยึดครองเป็นบางส่วน ปรากฏว่าส่วนใดที่ยังคงอยู่ในอำนาจอธิปไตยของไทยก็จะมีราษฎรอพยพเข้ามาอยู่เรื่อยๆ ในระหว่างที่กองทหารฝรั่งเศสยึดครองเมืองอยู่นั้น เศรษฐกิจของเมืองทั้งสองโดยเฉพาะเมืองจันทบุรีมีสภาพดีกว่าเดิม แต่แม้กระนั้นก็มีปัญหากรณีพิพาทต่างๆ อันเกิดจากคนในบังคับฝรั่งเศส ปัญหาเรื่องการหลบหนีภาษี และที่สำคัญมากคือปัญหาอั้งยี่กำเริบ ปัญหาเหล่านี้รวมทั้งการที่เมืองจันทบุรีและเมืองตราดเป็นเมืองที่อยู่ในเขตการปกครองของไทยอย่างแท้จริง และพลเมืองส่วนใหญ่เป็นไทย โดยเฉพาะเมืองจันทบุรีเป็นเมืองที่สำคัญในทางยุทธศาสตร์ ไทยจึงพยายามที่จะเจรจาเพื่อให้ฝรั่งเศสถอนทหารออกไปจากเมืองจันทบุรีซึ่งในที่สุดก็ประสบผลสำเร็จภายหลังจากที่ไทยต้องยอมเสียดินแดนบางส่วนเป็นการตอบแทนให้ฝรั่งเศส แม้กระนั้นฝรั่งเศสก็ไปยึดครองเมืองตราดอีกจนกระทั่งไทยต้องยอมเสียดินแดนแลกเปลี่ยนอีกครั้งหนึ่ง ฝรั่งเศสจึงถอนกองทหารออกจากเมืองตราด จึงเป็นอันว่าเมืองทั้งสองได้กลับคืนมาเป็นของไทยอย่างสมบูรณ์หลังจากเป็นหลักทรัพยค้ำประกันตามคำเรียกร้องของฝรั่งเศสเป็นเวลา รวม ๑๔ ปี

คำสำคัญ (Keyword): ไทย--กรณีพิพาท--ฝรั่งเศส, ไทย--ประวัติศาสตร์, จังหวัดจันทบุรี, จังหวัดตราด,
ไทย--การเมืองการปกครอง

ผู้วิจัย : กิรติ บุญเจือ

ชื่อเรื่อง : พระไตรปิฎกสำหรับชาวคริสต์

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนเพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ

ปีงบประมาณ: ๒๕๒๔ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๒๔ ปีที่พิมพ์ :-

สาระสังเขป (Abstract) :

งานวิจัยเรื่องปรัชญาอินเดีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพุทธปรัชญาสำหรับนักปรัชญาคริสต์ พบข้อสรุปว่า มีทางเป็นไปได้ที่จะใช้พุทธปรัชญาช่วยอธิบายให้ความกระจ่างแก่คำสอนบางข้อของคริสตศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพุทธปรัชญาเรื่องกรรม ความทุกข์ และการหลุดพ้น งานวิจัยครั้งนี้จึงทดลองค้นหาสืบเนื่องต่อมาว่า พระสูตรต่างๆ ในพระไตรปิฎก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ๑๐ สูตร ของสีหนาทวรรค อาจจะไปใช้เสริมคำอธิบายคำสอนของพระเยซูในเรื่องใดได้บ้างหรือไม่ และอย่างไร

จากการวิเคราะห์ วิจารณ์ และวิจัยแต่ละสูตร พบข้อสรุปได้ตรงกันว่าล้วนแต่มีทางเป็นไปได้ และมีคุณค่าตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ทุกประการ บางสูตรอาจจะมีคำสอนของพระเยซูรับรองไว้โดยตรง นอกจากนั้นก็ล้วนแต่ตรงตามเจตนารมณ์ของพระเยซูที่ทรงกำชับให้ศิษย์แสวงหาเอาเองทั้งสิ้น สูตรที่มีคำรับรองของพระเยซูโดยตรง คือ จูฬสีหนาทสูตร มหาสีหนาทสูตรวนปัดลสูตร มรुปีณทิกสูตร อีก ๖ สูตรที่เหลืออาจจะชี้แจงได้ว่าแฝงอยู่ในเจตนาของพระองค์ที่จะให้คริสตชนแสวงหา ได้แก่ มหาทุกขกัณฑ์สูตร จูฬทุกขกัณฑ์สูตร อนุমানสูตร เจโตขีลสูตร เทวธาวิตักกสูตร วิตกกถัสถฐานสูตร จึงสรุปได้ว่าทั้ง ๑๐ สูตรที่ได้ทำการวิจัยมานี้ ชาวคริสต์พึงสนใจศึกษา และอาจนำไปใช้ในชีวิตคริสตชนของตนได้ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงน่าจะส่งเสริมให้มีการวิจัยสูตรอื่นๆ ต่อไปจนกว่าจะครบถ้วน เพื่อจะประเมินได้ว่าพระไตรปิฎกน่าจะมีคุณค่าต่อชาวคริสต์มากน้อยเพียงใด ในทำนองเดียวกันก็อาจจะวิจัยด้วยว่า คัมภีร์ไบเบิลของคริสตศาสนา อาจจะมีประโยชน์ต่อชีวิตและการปฏิบัติตนของชาวพุทธอย่างไรหรือไม่ ทั้งนี้ย่อมจะเป็นตัวอย่างและข้อมูลส่งเสริมความร่วมมือระหว่างศาสนาได้เป็นอย่างดี และเป็นวิธีที่ผู้วิจัยเชื่อว่าจะดีที่สุดวิธีหนึ่งสำหรับรักษาคุณค่าของศาสนาทั้งหลายให้ยืนยงอยู่ในวัฒนธรรมของมนุษยชาติตลอดไป

คำสำคัญ (Keyword): คริสต์ศาสนิกชน, พระไตรปิฎก, ศาสนาคริสต์, คัมภีร์ไบเบิล

ผู้วิจัย : จิตรลดา สุวัตติกุล

ชื่อเรื่อง : รูปแบบหลักสูตรและการสอนอารยธรรมไทยในระดับอุดมศึกษา

เงินทุน : เงินทุนจุฬาฯ เฉลิมฉลองสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ปีงบประมาณ : ๒๕๒๕ ปีที่วิจัยเสร็จ : ๒๕๒๕ ปีที่พิมพ์ :-

สาระสังเขป (Abstract) :

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอรูปแบบหลักสูตรและการสอนวิชาอารยธรรมไทยในระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดขอบเขตให้เป็นรายวิชาบังคับในกลุ่มวิชาพื้นฐานทั่วไปของการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการวิจัย ๖ ขั้นตอนต่อเนื่องกันคือ ๑) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อ

การพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาวิเคราะห์จากหนังสือ เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ และการส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ผู้สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับอารยธรรมไทยในสถาบันอุดมศึกษา และ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน ๑๓ สถาบัน ๒) การพัฒนาหลักสูตรโดยกำหนดรูปแบบหลักสูตร หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการสอนและการใช้สื่อ แนวการวัดและประเมินผล ๓) การ พัฒนารูปแบบการสอน โดยกำหนดรูปแบบการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบของหลักสูตรจำนวน ๔ รูปแบบ ๔) การทดลองใช้หลักสูตรและรูปแบบการสอนกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร ปีการศึกษา ๒๕๓๓ จำนวน ๓๐ คน โดยใช้แบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการวัดก่อนและหลัง การทดลอง ๕) การประเมินผลหลักสูตร พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์และเจตคติของผู้เรียนกับผลการใช้ หลักสูตร ๖) การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการสอน โดยพิจารณาจากผลการประเมินจาก ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชาอารยธรรมไทย และด้านการวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยปรากฏว่า ๑) ได้หลักสูตรและเอกสารหลักสูตรวิชาอารยธรรมไทยในระดับอุดมศึกษา ๒) ผลการทดลองใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นปรากฏว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีเจตคติต่อ อารยธรรมไทยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ๓) กลุ่มทดลองและผู้สอนมีความ พอใจในหลักสูตร และรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นครั้งนี้

คำสำคัญ (Keyword) : การศึกษาระดับอุดมศึกษา, สถาบันอุดมศึกษา, ไทย-- อารยธรรม, หลักสูตร—การ ประเมิน

ผู้วิจัย: สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ และคนอื่น ๆ

ชื่อเรื่อง : วัฒนาการของกฎหมายไทยในรอบสองร้อยปี

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนเพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ

ปีงบประมาณ : ๒๕๒๔ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๒๕ **ปีที่พิมพ์ :-**

สาระสังเขป (Abstract) :

ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๓๒๕ ซึ่งเป็นปีแรกแห่งการสถาปนากรุงรัตน โกสินทร์เป็นต้นมาจนถึงพ.ศ. ๒๕๒๕ กฎหมายไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการไปจากเดิมเป็นอันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัชสมัย ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการปฏิรูประบบกฎหมายซึ่งเป็นผลให้ประเทศไทยมี กฎหมายใหม่ที่จัดอยู่ในระบบประมวลกฎหมายเช่นในทุกวันนี้ การวิจัยวิวัฒนาการของกฎหมายไทยใน รอบ ๒๐๐ ปี ในครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเอกสารเป็นส่วนใหญ่ มีการวิจัยภาคสนามเพียงบางหัวข้อ ซึ่งแสดง ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้บังคับของกฎหมายเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ต่อไป รายงานการวิจัยได้แบ่งออกเป็น ๕ ภาคด้วยกันคือ ภาค ๑) ภาคทั่วไป ประกอบด้วยเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์ อันมีผลต่อวิวัฒนาการของกฎหมายไทยในรอบ ๒๐๐ ปี การปฏิรูปกฎหมายในสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ยศฐาบรรดาศักดิ์นักกฎหมายและประวัติดีกกฎหมายไทย

ในรอบ ๒๐๐ ปี ในภาคนี้จึงเป็นเรื่องของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และเหตุการณ์เกี่ยวกับตัวบุคคลมากกว่าตัวบทกฎหมายใดโดยเฉพาะเจาะจง ภาค ๒) ภาคกฎหมายมหาชน ประกอบด้วยวิวัฒนาการของกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครอง ภาค ๓) ภาคกฎหมายสารະบัญญัติ ประกอบด้วยวิวัฒนาการของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น กฎหมายทรัพย์สิน กฎหมายครอบครัว และกฎหมายมรดก ภาค ๔) ภาคกฎหมายวิธีสบัญญัติ ประกอบด้วยวิวัฒนาการของระบบศาลไทย และขบวนการพิจารณาความ และ ภาค ๕) ภาคกฎหมายมหาชนส่วนแพ่งหรือกฎหมายสังคม ประกอบด้วยวิวัฒนาการของกฎหมายภาษีอากร กฎหมายแรงงาน กฎหมายธุรกิจและการเงิน

คำสำคัญ (Keyword) : กฎหมายไทย, กฎหมายมหาชน, กฎหมายวิธีสบัญญัติ, กฎหมายวิธีสารະบัญญัติ, การปฏิรูปกฎหมาย, กรุงรัตนโกสินทร์

ผู้วิจัย : ศัญญา ศัญญาวิวัฒน์

ชื่อเรื่อง : วิวัฒนาการของสังคมวิทยาในรอบ ๒๐๐ ปีของกรุงรัตนโกสินทร์

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนเพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ

ปีงบประมาณ : ๒๕๒๔ **ปีที่วิจัยเสร็จ:** ๒๕๒๕ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract) :

การศึกษาเรื่องวิวัฒนาการของสังคมวิทยาในรอบ ๒๐๐ ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทำให้ได้ทราบว่า วิชานี้ได้เริ่มมีการสอนในรูปของวิชาอาชญาวิทยาในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยธรรม-ศาสตร์และการเมืองในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ หลังจากนั้นจึงได้มีการเรียนการสอนถึงระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกในคณะเศรษฐศาสตร์ ซึ่งเป็นการศึกษาแบบเก่า สำหรับหลักสูตรสังคมวิทยาสมัยใหม่เริ่มที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ เปิดภาควิชาในปี พ.ศ. ๒๔๕๘

เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๐๖ หลักสูตรปริญญาโท พ.ศ.๒๕๑๐ มหาวิทยาลัยธรรม-ศาสตร์เปิดหลักสูตรปริญญาตรีสมัยใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ และหลักสูตรปริญญาโท พ.ศ. ๒๕๒๒ สำหรับมหาวิทยาลัยอื่นเปิดหลักสูตรทำนองเดียวกันตามลำดับ คือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ.๒๕๐๗ วิทยาลัยพายัพ พ.ศ. ๒๕๑๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.๒๕๑๘ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาทุกวิชาเขตเป็นวิชาสนับสนุนหลักสูตรอื่น พ.ศ. ๒๕๑๗

ในด้านผู้สอนสังคมวิทยาของไทยคนแรกคือศาสตราจารย์ เกษม อุทยานิน ดำรัสสังคมวิทยาเล่มแรกของคนไทยเป็นของ ดร.วิบูล ธรรมวิทย์ ปัจจุบันสังคมวิทยาเป็นสาขาวิชาที่แพร่หลายและยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงวิชาการชั้นสูง

คำสำคัญ (Keyword) : สังคมวิทยา, สมัยรัตนโกสินทร์, อาชญาวิทยา -- การศึกษาและการสอน, สังคมวิทยา -- การศึกษาและการสอน

ผู้วิจัย : ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

ชื่อเรื่อง : วิวัฒนาการวิชารัฐศาสตร์ในรอบ ๒๐๐ ปีของกรุงรัตนโกสินทร์

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนเพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาการ

ปีงบประมาณ : ๒๕๒๔ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๒๕ **ปีที่พิมพ์ :** -

สาระสังเขป (Abstract):

งานวิจัยนี้ศึกษาวิวัฒนาการของวิชารัฐศาสตร์ในสังคมไทย ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากเอกสารประเภทต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร รายงานการประชุมของรัฐบาล ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย คำสั่ง และหลักสูตรการศึกษา ฯลฯ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชารัฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วิชารัฐศาสตร์ได้วิวัฒนาการมาจากปรัชญาการผลิตนักปกครองที่มีคุณภาพเพื่อเข้าไปรับราชการ โดยเน้นการศึกษาด้านกฎหมาย และวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง เช่น วิชาการคลัง การสอบสวน กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น ต่อมาวิชาการรัฐศาสตร์ได้มีขอบเขตและจุดมุ่งหมายเปลี่ยนไป คือมุ่งผลิตนักเศรษฐศาสตร์ เพื่อไปทำงานในด้านต่างๆ ที่ต้องการ

ในปัจจุบันวิชารัฐศาสตร์ แยกแขนงออกไปเป็นสาขาวิชาต่างๆ เช่น การปกครอง รัฐประศาสนศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น และวิชารัฐศาสตร์มีขอบข่ายไปสัมพันธ์กับวิชาต่างๆ ในกลุ่มสังคมศาสตร์มากขึ้น

คำสำคัญ (Keyword): รัฐศาสตร์ -- วิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง, สังคมไทย, รัฐประศาสนศาสตร์, สมัยรัตนโกสินทร์

ผู้วิจัย : ผุสดี ทิพทัส

ชื่อเรื่อง : สถาปนิกสยาม : พื้นฐาน บทบาท ผลงาน และแนวคิด (พ.ศ. ๒๔๖๕-๒๕๓๗)

เงินทุน : เงินทุนอุดหนุนสถาบันไทยศึกษา

ปีงบประมาณ : ๒๕๓๕ **ปีที่วิจัยเสร็จ :** ๒๕๓๗ **ปีที่พิมพ์ :** ๒๕๓๘

สาระสังเขป (Abstract) :

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิหลังและพื้นฐานทางการศึกษาของสถาปนิกไทยบทบาทการปฏิบัติวิชาชีพสถาปนิกไทย องค์ความรู้วิชาชีพสถาปัตยกรรม ตลอดจนศึกษาผลงานการออกแบบ และแนวความคิดการออกแบบสถาปัตยกรรมยุคต่างๆ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๕ - ๒๕๓๗ ผลงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ เริ่มมีการจัดตั้งหลักสูตรการสอนวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย และสมาคมสถาปนิกสยาม ทำให้มีการพัฒนาการศึกษาและการปฏิบัติวิชาชีพสถาปนิกไทย สถาปนิกไทยมีพื้นฐานการศึกษาสถาปัตยกรรมและรับการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์จากผู้สอนซึ่งส่งผลต่อการมีแนวความคิด และการสร้างสรรค์ผลงาน

สถาปัตยกรรมไทยในช่วงที่ ๑-๓ (พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๕๑๖) แล้วเปลี่ยนแปลงในช่วงที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๒๕) โดยผู้สอนเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน เพิ่มความรู้เทคโนโลยี ส่วนผลงานการออกแบบนั้นสถาปนิกไทยรุ่นก่อนได้รับการปลูกสำนึกให้คำนึงถึงดินฟ้าอากาศ ประโยชน์ใช้สอย ความประหยัด เป็นหลักมากกว่ารูปแบบ ลักษณะอาคาร ในช่วงที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๖-๒๕๓๗) เป็นต้นมา สถาปัตยกรรมมีรูปแบบหลากหลาย มีการนำสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกในอดีตมาประกอบอาคารเพื่อการตลาดทำให้มีแนวความคิดต่างกัน ระหว่างสถาปนิกไทยรุ่นเก่าและสถาปนิกไทยรุ่นใหม่

ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยเป็น ๒ เล่ม คือ เล่ม ๑ บทที่ ๑ บทนำ สถาปนิกสยาม : พื้นฐานบทบาท ผลงาน และแนวคิด บทที่ ๒ กว่าจะเป็นที่สถาปนิก : พื้นฐานและการเรียนรู้ บทที่ ๓ แนวคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมของสถาปนิกไทย เล่มที่ ๒ คือ บทที่ ๔ บทบาทด้านการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๔๗๕-๒๕๓๗) บทที่ ๕ ผลงานจากสถาปนิกและรูปแบบสถาปัตยกรรมในประเทศไทย บทที่ ๖ บทสรุปและเสนอแนะ

คำสำคัญ (Keyword): สถาปนิกไทย, สถาปัตยกรรมไทย, วิชาชีพสถาปัตยกรรม, สมาคมสถาปนิกสยาม

ผู้วิจัย : วราภรณ์ จิวชัยศักดิ์ (ผู้ร่วมวิจัย)

ชื่อเรื่อง : พัฒนาการระบบคณะรัฐมนตรีไทย หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 – 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

เงินทุน : สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ปีที่วิจัยเสร็จ : 2549

สาระสังเขป (Abstract) :

ศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบของคณะรัฐมนตรี ลักษณะเด่นและกระบวนการตัดสินใจในการประชุมคณะรัฐมนตรีของระบบคณะรัฐมนตรีไทย ตั้งแต่ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ถึงเหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ซึ่งประกอบด้วยคณะรัฐมนตรีจำนวน 39 คณะ เพื่อให้เห็นพัฒนาการเชิงเปรียบเทียบในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองไทยของคณะรัฐมนตรีแต่ละชุดในแต่ละช่วงเวลาตลอดระยะเวลาาร่วม 4 ทศวรรษ ดังกล่าว

คำสำคัญ (Keyword): ไทย – คณะรัฐมนตรี, ไทย -- การเมืองการปกครอง

ผู้วิจัย : วราภรณ์ จิวชัยศักดิ์ (ผู้ร่วมวิจัย)

ชื่อเรื่อง : นโยบายการปกครองของรัฐบาลต่อชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่สมัยรัฐบาลนายสัญญา ธรรมศักดิ์ – รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 – 4 สิงหาคม พ.ศ. 2531)

เงินทุน : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ปีที่วิจัยเสร็จ : 2551

สาระสังเขป (Abstract) :

ศึกษาการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานนโยบายของรัฐบาลในการปกครองชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่รัฐบาลสมัยนายสัญญา ธรรมศักดิ์จนถึงสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 – 4 สิงหาคม พ.ศ. 2531)

ผลการวิจัยพบว่ารัฐบาลในช่วงเวลาดังกล่าวซึ่งเป็นระยะเวลา รวม 15 ปี นั้นมีความสนใจและใส่ใจในการแก้ปัญหาการปกครองจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการกำหนดนโยบายที่ผ่านกระบวนการตัดสินใจในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี แต่เรื่องที่เสนอในวาระการประชุมจะมีจำนวนมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขด้านระยะเวลาในการเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ บุคลิกภาพและคุณสมบัติของผู้นำ ประกอบกับนโยบายและสถานการณ์ในแต่ละช่วงเวลาของสมัยรัฐบาลชุดนั้น

คำสำคัญ (Keyword): ไทย – การเมืองการปกครอง, จังหวัดชายแดนภาคใต้, ไทย - - มุสลิม, นายสัญญา ธรรมศักดิ์, พลเอกเปรม ติณสูลานนท์